

Νοσηλευτική Διοίκηση ή Ηγεσία;

Τα συστήματα υγείας παρουσιάζουν ιδιομορφίες σε σχέση με τα υπόλοιπα κοινωνικο-οικονομικά συστήματα. Χαρακτηρίζονται από ιδιαίτερα οργανωσιακά χαρακτηριστικά, ενώ η ίδια η φύση των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας είναι ευαίσθητη, μοναδική και απαιτητική ταυτόχρονα. Παράλληλα, τόσο η πολυπολιτισμικότητα όσο και οι ταχύτατοι ρυθμοί εξέλιξης στον τομέα της υγείας καθιστούν αναγκαία μια διοίκηση ευέλικτη, ανθεκτική στις αλλαγές και ικανή να αξιοποιήσει αποδοτικά τις όποιες αλλαγές στον δυναμικό τομέα της υγείας.

Η αλλαγή είναι μια δυναμική και συνεχής διαδικασία ανάπτυξης, η οποία εμπλέκει την αναδιοργάνωση ως ανταπόκριση στις ανάγκες που υπάρχουν. Ουσιαστικά είναι μια δυναμική διαδικασία που απαιτεί χρόνο και αφοσίωση για να έχει αποτελέσματα. Δεν υπάρχει αλλαγή χωρίς την εμπλοκή ανθρώπων και ως εκ τούτου η επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό είναι επιτακτική ανάγκη. Η αποτελεσματική αλλαγή είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την αποτελεσματική διοίκηση και τους εμπνευσμένους ηγέτες.

Οι συνεχιζόμενες λοιπόν αλλαγές και στον χώρο της υγείας απαιτούν ηγέτες και όχι απλούς διοικητές. Απαιτούν ηγέτες που διοικούν πολυδιάστατα, λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις και ανησυχίες των των υφιστάμενών τους, είναι ριψοκίνδυνοι και δεν προσκολλώνται στην παράδοση, αλλά μπορούν και εκτιμούν το νέο, το διαφορετικό. Είναι απαίτηση του σύγχρονου τρόπου διοίκησης ο προγραμματισμός και η διαχείριση των νοσοκομείων να πραγματοποιείται μέσω στοχευμένων ευέλικτων προγραμμάτων που θα συνδυάζουν τους υπάρχοντες διαθέσιμους πόρους, την καινοτομία και την οικονομικά αποδοτική προσέγγιση με στόχο την ικανοποίηση των χρηστών των υπηρεσιών υγείας και την υψηλή κλινική αποτελεσματικότητα.

Οι νοσηλευτές καθόλη την διάρκεια της επαγγελματικής τους πορείας θα έρθουν αντιμέτωποι με υπερβολική διοίκηση. Το Διεθνές Συμβούλιο Νοσηλευτών (ICN) εδώ και αρκετά χρόνια υπογραμμίζει την ανάγκη ανάληψης πρωτοβουλιών και την ενδυνάμωση ηγετικών στελεχών στο χώρο της Νοσηλευτικής. Είναι καιρός πια σε έναν χώρο τόσο ιδιαίτερο και απαιτητικό συνάμα, η σύγχρονη νοσηλευτική διοίκηση να αποκτήσει χαρακτηριστικά εμπνευσμένης ηγεσίας και να προωθήσει αντί να αντιστέκεται σε αλλαγές που προάγουν τόσο τις παρεχόμενες υπηρεσίες όσο και τις προσωπικές αξίες και φιλοδοξίες των υφιστάμενων τους. Βιβλιογραφικά επιβεβαιώνεται ότι τα δυναμικά συμμετοχικά μοντέλα διοίκησης συμβάλλουν στη μείωση του ποσοστού επαγγελματικής εξουθένωσης των νοσηλευτών και στην αύξηση της επαγγελματικής τους ικανοποίησης. Παράλληλα συμβάλλουν τόσο στην αύξηση της παραγωγικότητάς τους όσο και στην διατήρηση των νοσηλευτών στον χώρο εργασίας τους.

Ας έχουμε κατά νου τον ορισμό της ηγεσίας του Goleman (2000) σύμφωνα με τον οποίο: **«ηγεσία είναι να εμπνέει και να καθοδηγεί κάποιος άτομα και ομάδες προς ένα κοινό στόχο, να προωθεί και να διαχειρίζεται την αλλαγή».**

Αλκέτα Σπύρου

Νοσηλεύτρια ΠΕ, MSc,

Ταμίας TEEN

Δυο χέρια... μια ζωή!

Ντοκουμέντο: Αν πάθεις καρδιακή ανακοπή στην Ελλάδα, η στατιστική και οι έρευνες λένε πως δεν θα επιβιώσεις!!!

Η Ελλάδα ανήκει δυστυχώς στις τελευταίες Χώρες της Ευρώπης στην επιβίωση θυμάτων εξωνοσοκομειακής καρδιακής ανακοπής [πιθανότητα επιβίωσης περίπου 5%], κατέχοντας καθαρά την τελευταία θέση της Ευρώπης στην έναρξη ΚΑΡΠΑ από τους πρώτους παρευρισκόμενους [έρευνα Eureka One / ERC].

Το πρόβλημα μας; Η άγνοια.

Η λύση; Η εκπαίδευση από την σχολική ακόμη ηλικία!!!

Η ΕΛΛΑΔΑ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΑΛΛΑΞΕΙ και ο ανθρωπιστικός Οργανισμός KIDS SAVE LIVES – Τα Παιδιά Σώζουν Ζωές έχει τον τρόπο, μέσα από διάφορα προγράμματα που τρέχουν σε όλη την χώρα και είναι εξειδικευμένα για κάθε ηλικία.

Τα Παιδιά Σώζουν Ζωές: Με το πρόγραμμα KIDS SAVE LIVES μπαίνουμε καθημερινά στα Ελληνικά σχολεία όλων των Περιφερειών της Χώρας και εκπαιδεύουμε παιδιά 10 έως 17 ετών στην ΚΑΡΠΑ, στη χρήση απινιδωτή, στην αντιμετώπιση ενός λιποθυμικού επεισοδίου, πνιγμού ή πνιγμονής, μιας σοβαρής αιμορραγίας και άλλων, ώστε να έχουν τα εφόδια να αντιμετωπίσουν σοβαρές καταστάσεις [2010-2019].

Η Κοινότητα Σώζει Ζωές: Το δεύτερο πρόγραμμα που τρέχουμε είναι το NO NO GO [Το θύμα αντιδράει; ΟΧΙ; Το θύμα αναπνέει; ΟΧΙ; Τότε ΞΕΚΙΝΑ!!!].

Με αυτό το πρόγραμμα αναπτύσσουμε ένα δίκτυο πιστοποιημένων [BLS/ERC] μαθητών και πολιτών οργανώνοντας την κάθε κοινότητα ξεχωριστά, ώστε να αντιμετωπίζουν έγκαιρα οι ίδιοι πολίτες μία καρδιακή ανακοπή μέχρι να έρθει η εξειδικευμένη βοήθεια. Έτσι, οι πρώτοι παρευρισκόμενοι σε ένα συμβάν, θα κερδίζουν ποιοτικό χρόνο για το θύμα μέχρι να έρθει ένας απινιδωτής ή το ασθενοφόρο και έτσι να μη χαραμίζουμε λεπτά και πιθανότητες επιβίωσης.

Εθνικός Χάρτης Απινιδωτών: Από το 2011 ξεκίνησε ένας αγώνας διάδοσης και τοποθέτησης απινιδωτών στα Ελληνικά σχολεία και τις Ελληνικές κοινότητες, γιατί μια καρδιά που σταματάει σχεδόν αποκλειστικά με ρεύμα ξεκινάει. Ήδη έχουν τοποθετηθεί οι πρώτοι 110 νέοι απινιδωτές και μέσα από την ιστοσελίδα του KIDS SAVE LIVES ο κάθε ένας από τους αναγνώστες μπορεί να βρει όπου και αν βρίσκεται στην Ελλάδα τον κοντινότερο σε αυτόν απινιδωτή, χάρη στον ηλεκτρονικό χάρτη απινιδωτών που δημιούργησε η ομάδα DREAMLAB CYBERTECHNOLOGIES για εμάς. Δείτε τις πληροφορίες για πάνω από 330 απινιδωτές εδώ: <https://www.kidssavelives.gr/map-wide/>

Και τα μικρά παιδιά μπορούν να σώσουν Ζωές: Επειδή ξέρουμε ότι το μυαλό των παιδιών είναι σαν σφουγγάρι και μπορούν να βοηθήσουν ανεξαρτήτως ηλικίας [συνεχίζοντας να μας εκπλήσσουν καθημερινά], θεωρήσαμε σωστό να δημιουργήσουμε ένα πρόγραμμα κατάλληλο για μικρές ηλικίες. Έτσι ξεκίνησε η δημιουργία του L.I.F.E. F.O.R.C.E. μέσα από έρευνα και συνεργασία με φορείς της Ευρώπης, το οποίο σύντομα θα προεκπαιδεύει παιδιά νηπιακής και σχολικής ηλικίας [έως 10 ετών] στην ΚΑΡΠΑ, μέσα από διασκεδαστικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες.

(συνέχεια)

VR CPR: Εκπαιδεύουμε την γενιά της τεχνολογίας, άρα πρέπει να μείνουμε κοντά τους με κάθε τρόπο!!! Για πρώτη φορά στη Ελλάδα, εκπαιδεύουμε τα παιδιά και τους πολίτες στην ΚΑΡΠΑ μέσα από συσκευές εικονικής πραγματικότητας που προσομοιώνουν την αντιμετώπιση θυμάτων καρδιακής ανακοπής, κάτι που έχει ενθουσιάσει τους μαθητές μας όπου και αν χρησιμοποιήθηκε η εφαρμογή. Αυτό έγινε εφικτό χάρη σε συνεργασία του KIDS SAVE LIVES, του ΔΕΛΤΑ 360ο, της εταιρείας ZOLL και της εταιρείας ΠΑΛΜΟΣ!!!

ΕΕΕΠΦ – Εθελοντισμός - Συνεργασία: Η δύναμη μας είναι οι εθελοντές εκπαιδευτές του KIDS SAVE LIVES και της ΕΕΕΠΦ. Αυτή τη στιγμή οι εθελοντές εκπαιδευτές των προγραμμάτων μας, είναι όλοι πιστοποιημένοι από το ERC (European Resuscitation Council). Η συνεργασία με την Ελληνική Εταιρεία Επείγουσας Προνοσοκομειακής Φροντίδας σε όλα τα επίπεδα, έκανε δυνατή την ανάπτυξη των προγραμμάτων μας σε εθνικό επίπεδο, χάρη στην εθελοντική προσφορά 600 και πλέον εθελοντών ηλικίας 16-70 ετών.

Θετικά αποτελέσματα & ενδιαφέρουσες λεπτομέρειες:

- ✓ Το Εθνικό πρόγραμμα KIDS SAVE LIVES έχει εγκριθεί από το Υπουργείο Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων για τα σχολεία Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης όλης της Χώρας. Ήδη έχουμε ξεπεράσει τα 400 Ελληνικά σχολεία όλων των Περιφερειών της Χώρας κάνοντας χιλιάδες χιλιόμετρα, μέσα στο διάστημα των τελευταίων 30 μηνών...
- ✓ Το 2016 στα πιστοποιημένα σεμινάρια BLS/ERC όλης της Ευρώπης προστέθηκε η αντιμετώπιση πνιγμονής από ξένο σώμα, μετά την πρόταση του KIDS SAVE LIVES.
- ✓ Το 2017 το ERC μείωσε κατά 2 χρόνια το ηλικιακό όριο των εκπαιδευτών, μετά από το αίτημα του KIDS SAVE LIVES. Η Ελλάδα αυτή τη στιγμή έχει δεκάδες έφηβους εκπαιδευτές οι οποίοι έχουν απίστευτη όρεξη να αλλάξουν την νοοτροπία των Ελλήνων και μαγικές ικανότητες για να το πετύχουν!!!
- ✓ Το πρώτο παιδί που επανέφερε ένα θύμα καρδιακής ανακοπής στη ζωή, είναι ΓΕΓΟΝΟΣ!!
  - Ονομάζεται Νεφέλη και το όνομα της έγινε γνωστό σε όλη την Ευρώπη όταν κατάφερε μετά την εκπαίδευση της στο σχολείο της στις Αφίδνες Αττικής, να επαναφέρει στη ζωή την 10χρονη αδερφή της που είχε πνιγεί σε μία πισίνα βάθους 3μηση μέτρων.
  - Δείτε εδώ το μαγικό μήνυμά της: <https://vimeo.com/328931868>
- ✓ Άλλα 14 θύματα εξωνοσοκομειακής καρδιακής ανακοπής επανήλθαν στην ζωή χάρη στα δίκτυα πιστοποιημένων ανανηπτών και δημοσίων απινιδωτών, κάτι που δείχνει πως τα προγράμματα δουλεύουν και υπόσχονται αλλαγές σε εθνικό επίπεδο τα επόμενα χρόνια!!!
  - Δείτε εδώ, μια πραγματική και 100% εμπνευσμένη ιστορία: <https://www.youtube.com/watch?v=BGQZ7aknzA8&t=51s>

(συνέχεια)

✓ Το πρώτο Πανελλήνιο Πρωτάθλημα μαθητών στην ΚΑΡΠΑ είναι γεγονός!!!

Στο πλαίσιο του EMERGENCY 3 [του τρίτου διεθνούς συνεδρίου επείγουσας προνοσοκομειακής φροντίδας της ΕΕΕΠΦ], οργανώθηκε και υλοποιήθηκε ο πρώτος Πανελλήνιος διαγωνισμός ανάμεσα σε 96 μαθητές όλων των βαθμίδων με τους νικητές να κερδίζουν 3 απινιδωτές για τα σχολεία τους. Οι μαθητές έφεραν σε μέσο όρο, τριπλάσια ποσοστά επιτυχίας σε σχέση με νοσηλευτές νοσοκομείου της Θεσσαλονίκης, κάτι που θα μας απασχολήσει στο μέλλον μέσα από έρευνες που θα ακολουθήσουν.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Αναζωογόνησης βράβευσε τελικώς τον Πρόεδρο του KIDS SAVE LIVES με την υποτροφία PETER BASKET BURSARY για το έργο μας στα Ελληνικά σχολεία και τις Ελληνικές κοινότητες, δίνοντας έτσι την δυνατότητα να ακούσει η Ευρώπη για πρώτη φορά ανοιχτά τα θετικά αποτελέσματα μας στο συνέδριο του ERC [Bologna, Italy, 2018].

Η Ελλάδα ήταν τελευταία, η Ελλάδα όμως με εργασία και όραμα αλλάζει με τρομερό ρυθμό!!!

Για να αλλάξεις την νοοτροπία σε μία Χώρα δεν μπορείς να περιμένεις, πρέπει να δράσεις.

Μέσα από την εκπαίδευση δεκάδων χιλιάδων μαθητών και ενηλίκων σε όλη την χώρα και την παράλληλη ανάπτυξη των δικτύων μας, αυτό που μπορούμε να πούμε με σιγουριά είναι ότι ΝΑΙ, Τα Παιδιά και η Κοινότητα μπορούν να Σώσουν Ζωές!!!

Το μόνο που χρειάζεται είναι ΔΥΟ ΧΕΡΙΑ, για ΜΙΑ ΖΩΗ !

Πληροφορίες: <https://www.kidssavelives.gr/>
& <https://www.facebook.com/kidssavelives/>

Βασιλική Μακρή & Αναστάσιος Στεφανάκης,
Ανθρωπιστικός Οργανισμός KIDS SAVE LIVES

Εκπαιδευτικά Προγράμματα Ανθρωπιστικού Οργανισμού
KIDS SAVE LIVES - ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΣΩΖΟΥΝ ΖΩΕΣ

WHAT WE DO

εκπαίδευση παιδιών και εκπαιδευτικών στην καρδιοαναπνευστική Αναζωογόνηση, στα σχολεία όλης της χώρας ΙΕΠ/ΥΠΠΕΘ

life force

προσκαίτευση μικρών παιδιών 5-11 ετών στην Καρδιοαναπνευστική Αναζωογόνηση

Η ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΩΖΕΙ ΖΩΕΣ

ανάπτυξη δικτύου αναπλητών BLS & οργάνωση σε επίπεδο κοινότητας

ΧΑΡΤΗΣ ΑΠΙΝΙΔΩΤΩΝ
KIDSSAVELIVES.GR

Ανάπτυξη δικτύου απινιδωτών AEDs σε εθνική επιμέλεια, μέσω διαρκών παραγγελιών

Πιστοποίηση ως αναπλητής & ως εκπαιδευτής του Ευρωπαϊκού Θεωρητικού Συστήματος ERC

Το 8ο συνέδριο της EfCCNa

Ενημέρωση από την Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Ενώσεων Νοσηλευτών Εντατικής Φροντίδας

(European federation of Critical Care Nurses association - EfCCNa)

Η Λιουμπλιάνα, η όμορφη πρωτεύουσα της Σλοβενίας ήταν η πόλη που υποδέχθηκε και πραγματοποιήθηκε το 8ο Συνέδριο της EfCCNa, τον Φεβρουάριο του 2019. Πραγματοποιήθηκε στο Grand Hotel Union, στο κέντρο της πόλης με θέα το κάστρο της. Περισσότεροι από 400 Νοσηλευτές της Επείγουσας και Εντατικής Νοσηλευτικής συμμετείχαν στο συνέδριο με θέμα «Συνεργασία - Επίτευξη περισσότερων».

Το πρόγραμμα του Συνεδρίου κάλυψε τα περισσότερα πεδία της Επείγουσας και Εντατικής Νοσηλευτικής. Ο κύριος ομιλητής ήταν ο συνάδελφος, Δρ. John Albarran από το Ηνωμένο Βασίλειο, που άνοιξε το συνέδριο με μια ενδιαφέρουσα εισήγηση «Η συμμετοχή της οικογένειας στη ΜΕΘ - πού είμαστε τώρα;». Την Παρασκευή, υπήρξαν δυο σημαντικές εισηγήσεις η μια από τον Kathleen Vollman των Η.Π.Α. με θέμα «Επιστροφή στα βασικά νοσηλευτικά ιδρύματα κρίσιμης περίθαλψης» και η δεύτερη από τον Peter Nydahl, Γερμανία, με τίτλο «Αποδεικτικά στοιχεία και πρακτικών της πρώιμης κινητοποίησης» και οι τρεις διαλέξεις συγκέντρωσαν το ενδιαφέρον των συνέδρων.

Μια από τις αποστολές της EfCCNa είναι «να προάγει τις προοπτικές ασθενών και συγγενών για την εμπειρία τους στη ΜΕΘ». Ήταν μια πρόκληση να βρεθεί ένας ασθενής ή μέλος της οικογένειας που θα μπορούσαν να παρουσιάσουν την εμπειρία τους σε μια διάσκεψη. Σημαντική ήταν η μαρτυρία του Cilian Grey από το Ηνωμένο Βασίλειο, που παρουσίασε στους συνέδρους την εμπειρία του από την νοσηλεία του στη ΜΕΘ.

Η Επιστημονική Επιτροπή εξέφρασε την ικανοποίησή της για την υποβολή ενός μεγάλου αριθμού προφορικών και αναρτημένων ανακοινώσεων υψηλού επιπέδου καθώς και για τα σημαντικά κλινικά φροντιστήρια καλύπτοντας όλο το φάσμα της επείγουσας και εντατικής νοσηλευτικής.

Στο πλαίσιο των κοινωνικών εκδηλώσεων του συνεδρίου, σημαντικό γεγονός αποτέλεσε το γεύμα συνεργασίας του Προέδρου της EfCCNa με τους αντιπροσώπους των Ενώσεων - Μελών της Ομοσπονδίας, όπου είχαν την ευκαιρία να ανταλλάξουν ιδέες, σκέψεις, προβληματισμούς και να συσφίξουν τις σχέσεις τους. Επιπλέον, η CC DEN (Critical Care Doctoral European Nurse Group), είχε την ευκαιρία να συναντηθεί και να εργαστεί, αποτελώντας τις δύο πιο σημαντικές κοινωνικές εκδηλώσεις για την EfCCNa στα πλαίσια του συνεδρίου.

Το 8ο Συνέδριο σηματοδότησε επίσης την 20ετή επέτειο της EfCCNa! Αυτό γιορτάστηκε καθόλη τη διάρκεια του συνεδρίου. Οι πρώην πρόεδροι μαζί με τον σημερινό Πρόεδρο Δρ Bronagh Blackwood κατά την έναρξη του συνεδρίου τόνισαν ποιοι ήταν οι βασικοί τομείς, το έργο και το πλαίσιο που κινήθηκε κατά την διάρκεια των ετών η EfCCNa. Όλες τις ημέρες του συνεδρίου υπήρξαν διασκεδαστικές δραστηριότητες όπως το κυνήγι του θησαυρού μέσα στον εκθεσιακό χώρο, μπαλόνια, πυροτεχνήματα κ.α.

Γιάκης Νικόλαος, RN, MSc, PhD

Πρόεδρος TEEN

20 χρόνια της EfCCNa

Η ιστορία της EfCCNa ξεκινάει στις αρχές της δεκαετίας του 1990 όταν ο Heike Strunk, πρώην γραμματέας της EfCCNa, συμμετείχε σε συσκέψεις που οργάνωνε η American Association of Critical Care Nurses (AACN), όπου αντάλλαζαν απόψεις, οράματα και προωθούσαν την ενίσχυση της διεθνούς επικοινωνίας και συνεργασίας.

Έτσι, τον Οκτώβριο του 1997, εκπρόσωποι πάνω από είκοσι Ευρωπαϊκές Ενώσεις της Επείγουσας και Εντατικής Νοσηλευτικής συναντήθηκαν για ένα Σαββατοκύριακο στο Ρότερνταμ για να συζητήσουν τη δυνατότητα ίδρυσης μιας αυτοίστηχης Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας νοσηλευτών και τέθηκαν οι στόχοι της. Ακολούθησαν ακόμη δύο συναντήσεις στη Στοκχόλμη και το Ζάγκρεμπ και τέλος, στις 2 Οκτωβρίου 1999, στο Βερολίνο το όραμα γίνεται πραγματικότητα, ιδρύθηκε επίσημα η Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Συλλόγων Νοσηλευτικής Κρίσιμης Φροντίδας, EfCCNa. Ένα από τα ιδρυτικά μέλη της είναι ο Τομέας Επείγουσας και Εντατικής Νοσηλευτικής του ΕΣΝΕ. Από την ίδρυσή της η αποστολή της ομοσπονδίας ήταν σαφής:

1. Να προωθήσει τη συνεργασία και την ισότητα μεταξύ των Εθνικών Ενώσεων που είναι μέλη της
2. Να λειτουργήσει ως μια ενιαία και συνεκτική ομάδα που θα μπορεί να επηρεάσει - επιφέρει αλλαγές προκειμένου να βελτιωθεί η νοσηλευτική περίθαλψη των ασθενών.

Αυτά τα 20 χρόνια, η EfCCNa συνέχισε να αναπτύσσεται. Διοργάνωσε με επιτυχία οκτώ διεθνή συνέδρια, συμμετείχε και χρηματοδότησε διάφορες μελέτες οι οποίες έχουν δημοσιευθεί, συνεργάζεται με διάφορους διεθνείς νοσηλευτικούς οργανισμούς όπως το ESNΟ και το WFCCN. Η κύρια έμφαση εξακολουθεί να είναι η οργάνωση, η εκπαίδευση και η έρευνα.

Όταν η EfCCNa ιδρύθηκε επισήμως το 1999, ξεκίνησε με μια ομάδα 18 ατόμων, σήμερα το 2019, η EfCCNa αποτελείται από 31 Ενώσεις Νοσηλευτών της Επείγουσας και Εντατικής Νοσηλευτικής, που αντιπροσωπεύουν 28 χώρες στην Ευρώπη.

Μπορεί η ομοσπονδία μας να συνεχίσει να αναπτύσσεται και τις επόμενες δεκαετίες όπως και στο παρελθόν.

Νίκος Γιάκης,

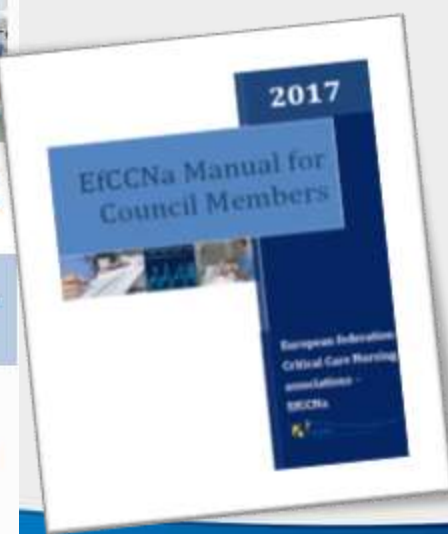
RN, MSc, PhD, Πρόεδρος TEEN

„EfCCNa – the powerful and collective voice of critical care nurses in Europe!“

„Working together – Achieving more“

Contact
European federation of
Critical Care Nursing associations
Email: Info@efccna.org

ο Τομέας Επείγουσας & Εντατικής Νοσηλευτικής
σε συνεργασία
με το Περιφερειακό Τμήμα Μακεδονίας του ΕΣΝΕ
&
το Ιατρικό Διαβαλκανικό Κέντρο

οργανώνουν
την 2η Επιστημονική Νοσηλευτική Διημερίδα
**“Βιώνοντας την Μετάβαση,
Διαμορφώνοντας την Αλλαγή»**

Θεσσαλονίκη 22-23 Νοεμβρίου 2019
Αμφιθέατρο Διαβαλκανικού Κέντρου

Θα δοθούν μόρια Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης από την επιτροπή
μοριοδότησης του ΕΣΝΕ σύμφωνα με τα κριτήρια του ICN

Πληροφορίες: Γραμματεία Ε.Σ.Ν.Ε. Τηλ: 210 7702861, 210 7485307, Fax: 210 7790360

Email: esne@esne.gr, Website: www.esne.gr

Αγαπητοί συνάδελφοι

Ο Τομέας Επείγουσας και Εντατικής Νοσηλευτικής (TEEN) του Εθνικού Συνδέσμου Νοσηλευτών Ελλάδος (ΕΣΝΕ) σε συνεργασία με το Περιφερειακό Τμήμα του ΕΣΝΕ στη Μακεδονία και το Ιατρικό Διαβαλκανικό Κέντρο συνδιοργανώνουν την 2^η Δημερίδα στις 22 & 23 Νοεμβρίου 2019 στο Αμφιθέατρο του Ιατρικού Διαβαλκανικού Θεσσαλονίκης.

Είμαστε χαρούμενοι που η εκδήλωση αυτή αποτελεί φυσική συνέχεια της προηγούμενης Δημερίδας και φιλοξενείται στην όμορφη πόλη της Θεσσαλονίκης. Πιστεύουμε ότι τα κεντρικά θέματα που επιλέξαμε θα έχουν ενδιαφέρον και θα ικανοποιήσουν, τόσο τους συναδέλφους που ασκούν την Επείγουσα και Εντατική Νοσηλευτική, όσο και τους συναδέλφους που ενδιαφέρονται για την εξειδικευμένη γνώση. Φιλοδοξούμε, με τη συμμετοχή επιστημόνων νοσηλευτών και άλλων επαγγελματιών υγείας από όλη την Ελλάδα και με την ενεργό υποστήριξη των Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της Βορείου Ελλάδος, η Δημερίδα αυτή να αποτελέσει ορόσημο για την προσφορά της στην επικαιροποίηση των γνώσεων, την εστιασμένη εξειδίκευση και την τεκμηριωμένη πρακτική.

Ο κύριος στόχος της διημερίδας είναι διττός, να παρουσιαστούν σύγχρονα δεδομένα αναφορικά με την παροχή της νοσηλευτικής φροντίδας και επιπλέον να δοθεί η δυνατότητα να κατατεθούν απόψεις, σκέψεις, και προβληματισμοί αναφορικά με την εφαρμογή της κλινικής πρακτικής στη χώρα μας και διεθνώς. Στόχευση μας είναι η κάθε εισήγηση να αποτελέσει την αρχή για έναν γόνιμο και δημιουργικό διάλογο πάνω σε ερωτήματα που μας αφορούν. Ελπίζουμε ο διάλογος που θα δημιουργηθεί να είναι αποδοτικός και να δώσει απαντήσεις σε καίρια ερωτήματα που σχετίζονται με τον επαγγελματικό μας χώρο.

Η μεγάλη επιτυχία της προηγούμενης διημερίδας αποτελεί πρόκληση για τη διεξαγωγή μιας ακόμη πετυχημένης επιστημονικής εκδήλωσης στην όμορφη και φιλόξενη Θεσσαλονίκη. Στηριζόμαστε στην ενεργό συμμετοχή σας και εκφράζουμε την ιδιαίτερη χαρά και τιμή μας για αυτή την επιλογή. Σας περιμένουμε όλους!

Οι Πρόεδροι της Δημερίδας

Κοκόνη Ζαμπόκα – Κουτσιαντά,

Γιάκης Νικόλαος

Κατσίγιαννη Αναστασία

Πρόεδρος ΠΤ

Πρόεδρος TEEN

Διευθύντρια Ν.Υ.

Μακεδονίας - Θράκης ΕΣΝΕ

Ιατρικό Διαβαλκανικό Θεσσαλονίκης

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόεδρος: Χαρούπα Στεργιανή

Αντιπρόεδρος: Δοκουτσίδου Ελένη

Μέλη: Αγαπίδου Άννα

Άγγου Μαρία

Αλιχανίδου Έλενα

Βατάλη Ελευθερία

Βελλής Κωνσταντίνος

Γαλατιανού Ιωάννα

Γκότση Ευσταθία

Γκουτζιβελάκης Αθανάσιος

Ζεκάκη Σταματία

Ζησοπούλου Κωνσταντίνα

Ηλιάδου Ερμιόνη

Καλλίας Αναστάσιος

Κατοίκου Ευαγγελία

Κόκκοτα Σμαρώ

Κοντοπούλου Κυριακή

Λακαφώσης Ηλίας

Λυγκοβανλή Ασπασία

Μακρής Γρηγόριος

Μεϊμάρογλου Παναγιώτης

Μεταλλίδου Αηδώνα

Μπίσμπα Άννα

Νταντανά Ασημίνα

Παντελίδου Ελένη

Ριζόπουλος Ρίζος

Σαριτζόγλου Αναστασία

Τζιάλλας Δημήτριος

Χαϊνοπούλου Θωμαΐς

Χαρανά Αικατερίνη

Χατζίκα Καλλιόπη

Χούτα – Χυτήρη Αθανασία

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόεδρος: Πέτσιος Κωνσταντίνος

Αντιπρόεδρος: Κυπριτίδου Δέσποινα

Μέλη: Γιάκης Νικόλαος

Δημητρέλλης Δημήτριος

Δημητριάδου Αλεξάνδρα

Καδδά Όλγα

Καλαφάτη Μαρία

Κάπελα Μαρία

Κορομπέλη Άννα

Κουκουρίκος Κωνσταντίνος

Λαβδανίτη Μαρία

Μαντζούκας Στέφανος

Μηνασίδου Ευγενία

Μοιρασγεντή Μαρία

Πρασίνη Ιωάννα

Σπύρου Αλκέτα

Τσώνη Αικατερίνη

Χατζή Σοφία

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

ΤΟΠΟΣ ΚΑΙ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ ΤΗΣ ΔΙΗΜΕΡΙΔΑΣ:

Η 2^η Νοσηλευτική Διημερίδα θα πραγματοποιηθεί στο Αμφιθέατρο του Ιατρικού Διαβαλκανικού Κέντρου στις 22 & 23 Νοεμβρίου 2019, στη Θεσσαλονίκη.

ΓΛΩΣΣΑ:

Η επίσημη γλώσσα της Διημερίδας είναι η Ελληνική.

ΕΓΓΡΑΦΗ:

Κόστος Εγγραφής : Το κόστος εγγραφής για τα μέλη του ΕΣΝΕ είναι 10 ευρώ και για τα μη μέλη είναι 20 ευρώ ενώ για τους Προπτυχιακούς φοιτητές 5 ευρώ (με την επίδειξη φοιτητικής ταυτότητας ή βεβαίωσης).

Η εγγραφή περιλαμβάνει το υλικό της Διημερίδας, τον καφέ και το πιστοποιητικό παρακολούθησης.

Διαδικασία Εγγραφής: Μπορείτε να καταβάλετε το ποσό στον Τραπεζικό Λογαριασμό του ΕΣΝΕ:

ALPHA BANK 112 00 2002 019143 (IBAN: GR16 0140 1120 1120 0200 2019 143). Στην Απόδειξη της Τραπεζικής Κατάθεσης απαραίτητο είναι να συμπληρώνετε στην αιτιολογία την ένδειξη: «2^η TEEN-ΠΤΜ 2019 & το Ονοματεπώνυμο σας».

Στην συνέχεια και για την οριστικοποίηση της εγγραφής/συμμετοχής σας στη Διημερίδα θα πρέπει να αποστείλετε αντίγραφο της Απόδειξης της Τραπεζικής Κατάθεσης και συμπληρωμένη με τα στοιχεία σας την Αίτηση Εγγραφής/Συμμετοχής στον ΕΣΝΕ (email: esne@esne.gr - ΦΑΞ: 210.7790.360).

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΩΝ:

Κατά την διάρκεια της Διημερίδας θα λειτουργεί γραμματεία παραλαβής παρουσιάσεων. Όλες οι ομιλίες, πρέπει να έχουν παραδοθεί στη γραμματεία, τουλάχιστον μία ώρα πριν την έναρξη της εκάστοτε παρουσίασης. Τα αρχεία πρέπει να παραδίδονται σε USB-STICK και δεν θα παραλαμβάνονται εντός των αιθουσών, προκειμένου να αποφευχθούν οι καθυστερήσεις και τα προβλήματα προβολής.

ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ ΔΙΗΜΕΡΙΔΑΣ:

Η Διημερίδα μοριοδοτείται από την Επιτροπή Μοριοδότησης του ΕΣΝΕ, με Διεθνείς Μονάδες Συνεχιζόμενης Νοσηλευτικής Εκπαίδευσης (International Continuing Nursing Education Credits-ICNECs) από την Επιτροπή Μοριοδότησης του ΕΣΝΕ, σύμφωνα με τα κριτήρια του ICN.

Οι Μονάδες χορηγούνται ανάλογα με τις ώρες παρακολούθησης του επιστημονικού προγράμματος, οι οποίες θα ελέγχονται, καθ' όλη τη διάρκεια των εργασιών της Διημερίδας.

ΚΛΙΝΙΚΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ:

Τα Κλινικά Φροντιστήρια είναι ΔΩΡΕΑΝ για τους εγγεγραμμένους συνέδρους και θα πραγματοποιηθούν σε ειδικά διαμορφωμένες αίθουσες. Μετά την παρακολούθηση του εκάστοτε κλινικού φροντιστηρίου θα δοθεί βεβαίωση παρακολούθησης.

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ:

Με τη λήξη των εργασιών της Διημερίδας, οι συμμετέχοντες θα παραλάβουν πιστοποιητικό παρακολούθησης.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ:

- Η Ερευνητική Εργασία πρέπει να είναι δομημένη ως εξής: Εισαγωγή – Σκοπός – Υλικό & Μέθοδος – Αποτελέσματα – Συμπεράσματα. Στην Ερευνητική Εργασία μπορούν να συμμετέχουν μέχρι 8 συγγραφείς.
- Η Ανασκόπηση πρέπει να είναι δομημένη ως εξής: Εισαγωγή – Σκοπός – Μέθοδος Ανασκόπησης – Αποτελέσματα – Συμπεράσματα. Στην Ανασκόπηση μπορούν να συμμετέχουν μέχρι 3 συγγραφείς.
- Η έκταση του κειμένου πρέπει να κυμαίνεται από 250 έως 300 λέξεις.
- Οι χαρακτήρες πρέπει να είναι ευανάγνωστοι, όχι μικρότεροι από 10cpi και όχι μεγαλύτεροι από 12cpi.
- Ο τίτλος της εργασίας να είναι γραμμένος με κεφαλαία γράμματα.
- Τα ονόματα των συγγραφέων να είναι στην ονομαστική, με πεζά γράμματα, και να αναφέρεται πρώτα το επώνυμο και στη συνέχεια το όνομα ολογράφως.
- Να έχει υπογραμμιστεί το όνομα του συγγραφέα που θα παρουσιάσει την εργασία.
- Στη «Φόρμα Περίληψης» θα πρέπει να συμπληρωθούν με πεζά γράμματα το κέντρο προέλευσης των συγγραφέων καθώς και η πόλη στην οποία αυτό βρίσκεται, χωρίς να αναγράφεται η διεύθυνση.
- Στο κείμενο της περίληψης δεν πρέπει να γίνεται καμία αναφορά στο κέντρο προέλευσης των συγγραφέων.
- Πρέπει να παρεμβάλλεται μονό διάστημα ανάμεσα σε τίτλο, συγγραφείς, κέντρο προέλευσης των συγγραφέων και το κείμενο της Περίληψης.
- Κάθε συγγραφέας μπορεί να παρουσιάσει μέχρι 2 εργασίες αλλά να συμμετέχει σε όσες επιθυμεί.
- Ο τελικός τρόπος παρουσίασης (Ελεύθερη ή Αναρτημένη Ανακοίνωση) θα αποφασισθεί από την Επιστημονική Επιτροπή έπειτα από την αξιολόγηση των εργασιών.
- Μετά την παραλαβή της εργασίας τυχόν αλλαγές, προσθήκες ή διορθώσεις δε θα γίνονται δεκτές.
- Περίληψεις εργασιών χωρίς επαρκή στοιχεία ή με φράσεις όπως «τα αποτελέσματα θα συζητηθούν» ή «θα παρουσιαστούν τα δεδομένα» κλπ. δε θα γίνονται δεκτές.
- Περίληψεις εργασιών που αποστέλλονται με fax δε θα γίνονται δεκτές.

✉ Οι συγγραφείς μπορούν να υποβάλλουν τις περιλήψεις μόνο ηλεκτρονικά στο email του ΕΣΝΕ (esne@esne.gr)

✉ Η περίληψη να αποστέλλεται ως επισυναπτόμενο αρχείο (word) το οποίο θα φέρει ως ονομασία το «Επώνυμο του ομιλητή/συγγραφέα».

✉ Ως θέμα στο email να αναγράφεται η ένδειξη: «Διημερίδα TEEN – ΠΤ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ»

✉ Η αλληλογραφία θα γίνεται μόνο μέσω του email από όπου εστάλη η περίληψη. Παρακαλούμε να ελέγχετε συχνά το email σας.

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΔΟΜΗΣ ΠΕΡΙΛΗΨΗΣ ΠΡΟΣ ΥΠΟΒΟΛΗ

ΤΙΤΛΟΣ: Σημειώνεται ο πλήρης τίτλος της εργασίας

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ: Σημειώνονται τα στοιχεία των συγγραφέων όπως παρακάτω:

Γιάκης Νικόλαος¹, Χαρούπα Στεργιανή², Γκότση Ευσταθία³, Κατοίκου Ευαγγελία⁴

1. Νοσηλεύτης ΤΕ, MSc, PhD (c), Προϊστάμενος Μονάδας Ανάνηψης ΚΡΧ, ΓΝΑ «Ιπποκράτειο»
2. Νοσηλεύτρια ΤΕ, Προϊσταμένη ΚΡΧ Εντατικής Μονάδας, ΠΓΝΘ ΑΧΕΠΑ.
3. Νοσηλεύτρια ΤΕ, Msc, Χειρουργικό ΤΕΠ, ΝΕΕΣ.
4. Νοσηλεύτρια ΠΕ, MSC, ΜΕΘ, ΓΝΑ«Ιπποκράτειο»

ΕΙΣΑΓΩΓΗ: Περιλαμβάνει 3-5 σειρές στις οποίες δίνονται πληροφορίες για τη διεθνή σημαντικότητα της μελέτης του αναφερόμενου αντικειμένου.

ΣΚΟΠΟΣ: Αναφέρεται ο σκοπός της μελέτης ή της βιβλιογραφικής αναζήτησης

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ: Περιγραφή του υλικού της μελέτης και της ερευνητικής μεθοδολογίας που χρησιμοποιήθηκε ή περιγραφή μεθοδολογίας που χρησιμοποιήθηκε για την ανεύρεση των βιβλιογραφικών παραπομπών. Αναφέρονται οι βιβλιογραφικές βάσεις που ο συγγραφέας ανέτρεξε.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Αναφορά των σημαντικότερων αποτελεσμάτων της μελέτης, ενώ για την βιβλιογραφική ανασκόπηση θα πρέπει να παρουσιαστούν τα αποτελέσματα των μελετών ή των ανασκοπικών αναφορών που βρέθηκαν στη διεθνή βιβλιογραφία. Αναφέρατε αναλυτικά το πλήθος των άρθρων που βρήκατε, ο λόγος που επιλέχθηκαν τα συγκεκριμένα άρθρα που χρησιμοποιήθηκαν και γιατί απορρίφθηκαν κάποια άλλα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ: Να είναι κατανοητά και να αναφέρεται η προσφορά της συγκεκριμένης μελέτης ή της βιβλιογραφικής ανασκόπησης στην ευρύτερη νοσηλευτική κοινότητα

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑΣ:

Σημειώνονται στοιχεία υπευθύνου (Ονοματεπώνυμο, email, τηλέφωνο)

ΠΡΟΣΟΧΗ

ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΕΡΙΛΗΨΕΩΝ: ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 4 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2019

Οι περιλήψεις υποβάλλονται μόνο ηλεκτρονικά στο email: esne@esne.gr

Ενδιαφέροντα άρθρα

Brüngger B, Blozik E. Hospital readmission risk prediction based on claims data available at admission: a pilot study in Switzerland. *BMJ Open*. 2019; 9(6):e028409. doi: 10.1136/bmjopen-2018-028409.

Chang BP, Cato KD, Cassai M, Breen L. Clinician burnout and its association with team based care in the Emergency Department. *Am J Emerg Med*. 2019. pii: S0735-6757(19)30413-9.

Taito S, Kawai Y, Liu K, Ariie T, Tsujimoto Y, Banno M, Kataoka Y. Diarrhea and patient outcomes in the intensive care unit: Systematic review and meta-analysis. *J Crit Care*. 2019; 53:142-148.

Moore WR, Vermuelen A, Taylor R, Kihara D, Wahome E. Improving 3-Hour Sepsis Bundled Care Outcomes: Implementation of a Nurse-Driven Sepsis Protocol in the Emergency Department. *J Emerg Nurs*. 2019. pii: S0099-1767(18)30293-9.

Egerod I, Kaldan G, Albarran J, Coombs M, Mitchell M, Latour JM. Elements of intensive care bereavement follow-up services: A European survey. *Nurs Crit Care*. 2019. doi: 10.1111/nicc.12459.

Προτεινόμενοι ιστότοποι

- <https://www.nice.org.uk/>
- <https://www.rcem.ac.uk/>
- <https://www.nzno.org.nz/>
- <https://learningnurse.org/>
- <https://ena.org/>
- <https://www.aacn.org/>
- <https://bestbets.org/>

Προσεχή Διεθνή Συνέδρια

32nd Annual Congress ESICM

From Saturday 28 September 2019 - 08:00

To Wednesday 02 October 2019 - 17:00

Contact <https://www.esicm.org/events/32nd-annual>

5th Int. Conference ICPAN

From Tuesday 05 November 2019 - 08:00

To Friday 08 November 2019 - 17:00

Contact <https://www.icpan.org/2019---cancun.html>

32nd Annual Congress Berlin

28 SEPTEMBER - 2 OCTOBER 2019

ICPAN

Επείγουσα & Εντατική Νοσηλευτική

Περιοδική Έκδοση του Τομέα Επείγουσας & Εντατικής
του Εθνικού Συνδέσμου Νοσηλευτών Ελλάδος

Μεσογείων 2, Γ' Κτήριο, Πύργος Αθηνών, Αθήνα 11527
Τηλ: 210.77.02.861, Fax: 21.77.90.360

Υπεύθυνοι Έκδοσης

Κωνσταντίνος Πέτσιος, Δημήτριος Δημητρέλλης

Συντακτική Επιτροπή

*Νικόλαος Γιάκης, Στεργιανή Χαρούπα,
Ευσταθία Γκότση, Αλκέτα Σπύρου, Ιωάννα Γαλατιανού,
Ευαγγελία Κατοίκου, Αικατερίνη Τσώνη*

*Επιμέλεια Κειμένων – Έκδοσης
Κωνσταντίνος Πέτσιος*

ΕΣΝΕ

Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών Ελλάδος